

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid, wat betreft een uitbreiding van de opdrachten van het Expertisecentrum Onderzoek en Ontwikkelingsmonitoring

- Principiële goedkeuring

Samenvatting

Het Vlaamse Steunpunt Werk neemt als leverancier en draaischijf voor noodzakelijke data een cruciale rol op in het evidence informed arbeidsmarktbeleid. De huidige toekenning van het Steunpunt Werk loopt af op 31 december 2025. Op basis van een positieve evaluatie van de afgelopen werkingsperiode, de evaluatie van de huidige kenniswerking, en de ambitie uit de beleidsnota Werk om een meerjarige kennisagenda te lanceren, worden deze data- en onderzoeksopdrachten verankerd in het decretaal erkend interuniversitair kenniscentrum ECOOM. Deze hervorming maakt deel uit van een bredere rationalisatie van de kennisinfrastructuur in de bevoegdheden Werk (en Sociale Economie).

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld: Werk

Inhoudelijk Structuurelement: Themaoverschrijdend

Operationele doelstelling: OD7: Een efficiënte en slagkrachtige overheid

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande voorontwerp van decreet werd onderworpen aan:

- Het taal en wetgevingsadvies nr. 2025/378 van 9 oktober 2025;
- Het advies van de inspectie van financiën van 17 september 2025;

- Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het budgettair beleid, van 6 november 2025.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Aanleiding

In mijn beleidsnota formuleer ik de ambitie om in te zetten op evidence informed werkgelegenheidsbeleid.

In mijn beleidsnota schreef ik hierover:

“In de loop van 2025 lanceert het departement WEWIS, rekening houdend met de lopende evaluaties van de huidige kennisagenda en het huidige steunpunt Werk, een meerjarige kennisagenda waarin volgende aspecten aan bod komen:

- we evalueren de werkzaamheden van het steunpunt Werk dat relevante indicatoren en projecties ontwikkelt en ontsluit voor de Vlaamse arbeidsmarkt, met het oog op mogelijke verankering; (...)
- een meerjarige programmering van strategisch beleidsonderzoek”.

Deze nota schetst de huidige werking van het Steunpunt Werk, de voorgestelde hervorming en hoe deze kadert in de bredere hervorming van de kennisinfrastructuur Werk en Sociale Economie.

Huidig steunpunt Werk

Het Vlaams [Steunpunt Werk](#) wordt al sinds 1991 ingericht door middel van subsidies met een looptijd van telkens 5 jaar. De huidige steunpuntperiode startte in 2021 en eindigt op 31 december 2025, en wordt uitgevoerd door de KU Leuven. Haar opdracht zit vervat in een beheersovereenkomst en meerjarenplan. De voornaamste opdrachten van het huidige Steunpunt Werk zijn de volgende:

- Ontwikkelen, actualiseren en publiceren van arbeidsmarktindicatoren
 - o Werkzaamheidsgraden, niet-beroepsactieven, levenslang leren,... waarbij de Vlaamse cijfers gebenchmarkt worden met de andere gewesten en andere Europese landen
 - o Arbeidsmarktcijfers tot op gemeentelijk niveau, inclusief aantal loontrekkenden/zelfstandigen/werkzoekenden/niet-beroepsactieven, aantal bedrijfsvestigingen en jobs, inkomende en uitgaande pendel,... Het Steunpunt Werk is de enige aanbieder van lokale arbeidsmarktstatistieken in België.
 - o Tijdreeksen over sectorale tewerkstelling volgens nace-code en paritair comité, vacatures, de arbeidsreserve, opleidingsinspanningen van individuen en bedrijven,...
- Ontwikkelen, actualiseren en publiceren van arbeidsmarktprojecties
 - o Werkzaamheidsprojecties
 - o Projecties van tewerkstelling en aanwervingsnoden in sectoren en beroepen
 - o In 2022 werd via een addendum een bijkomende opdracht gegeven aan het Steunpunt Werk om een geïntegreerd arbeidsmarktprojectiemodel voor competentieprognoses te ontwikkelen
- Uitbouwen van een kruispuntfunctie voor arbeidsmarktdata via structurele koppeling, integratie en analyse van Vlaamse datastromen en datastromen van andere beleidsniveaus

- Uitvoeren van verdiepende analyses voor het beleid
- Ondersteunen van VDAB (in de uitbouw van de data-regie) en Departement WEWIS (inzake structurele monitoring van de arbeidsmarkt en levenslang leren, monitoring van de impact van Corona op de arbeidsmarkt, ...).

Het Steunpunt Werk ontvangt hiervoor een jaarlijkse subsidie van €750K, voor het addendum competentieprognoses werd hieraan eenmalig €1M toegevoegd voor de volledige periode 2023-2025. In 2024 werd de voorbije steunpuntperiode geëvalueerd door Idea Consult, met medewerking van onafhankelijke onderzoekers en stakeholders. Deze evaluatie was positief, en stipte de dienstverlening die het Steunpunt Werk biedt aan als bijzonder relevant voor een evidence informed werkgelegenheidsbeleid.

Inkanteling in Expertisecentrum Onderzoek en Ontwikkelingsmonitoring van de Vlaamse Gemeenschap (ECOOM)

Gezien de positieve evaluatie en het feit dat er al sinds 1991 een steunpunt georganiseerd wordt om de Vlaamse arbeidsmarkt te monitoren en onderzoeken, willen we de opdrachten van het Steunpunt Werk verderzetten en decretaal verankeren in het Expertisecentrum Onderzoek en Ontwikkelingsmonitoring van de Vlaamse Gemeenschap (ECOOM). We voegen deze nieuwe opdrachten toe aan de opdrachten van ECOOM zoals bepaald in het decreet betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid van 30 april 2009. Daarbij behouden we de huidige opdrachten rond monitoring en arbeidsmarktprojecties, maar vullen we deze aan met langlopende onderzoeksopdrachten voor het beleid op vlak van de arbeidsmarkt en de sociale economie.

Deze decretale erkenning als interuniversitair kenniscentrum biedt meerdere voordelen.

1. We continueren hiermee cruciale dienstverlening om het werkgelegenheidsbeleid evidence-informed op te bouwen. Deze wetenschappelijke en beleidsrelevante dimensie van het huidige Steunpunt Werk werden ook positief geëvalueerd voor de huidige beheersperiode (2021-2025) en er werd gewezen op de noodzaak van structurele verankering. De monitoring en arbeidsmarktprojecties die binnen het huidige Steunpunt werk opgenomen worden, kunnen zo gewaarborgd worden. Zo verzekeren we dat het functioneren van de arbeidsmarkt blijvend gemonitord wordt, op Vlaams, Belgisch, Europees en lokaal niveau en dat die cijfers beschikbaar blijven voor alle overheden, stakeholders, media en het brede publiek.
2. We bieden hiermee ook een lange termijnperspectief voor het bredere arbeidsmarktonderzoek (monitoring, arbeidsmarktprojecties en langlopend onderzoek). Een decretale erkenning biedt zekerheid op de lange termijn, waardoor ook projecten met een langere doorlooptijd mogelijk worden en het ook mogelijk wordt expertise beter te borgen.
3. Als interuniversitair kenniscentrum is de hele markt, zijnde alle Vlaamse universiteiten en hogescholen, vertegenwoordigd en betrokken. Zo komen we ook tegemoet aan een aanbeveling uit de evaluatie van het huidige Steunpunt Werk, waar ruimte voor verbetering werd gezien in het samenwerkingsmodel met de bredere onderzoeksmiddelen.
4. Door middelen voor beleidsrelevant werkgelegenheidsonderzoek samen te brengen en structureel onder te brengen bij ECOOM zorgen we voor een rationalisatie en meer efficiëntie. Onderzoek kan zo vanuit één cockpit aangestuurd worden; zo stappen we weg van een versnipperde governance-structuur. We onderhandelen dus met de betrokken associaties binnen het kader van ECOOM een sterk, impactsvol, en beleidsrelevant pakket aan onderzoek (met luiken monitoring, arbeidsmarktprojecties en een langlopende onderzoekslijn). Dit doen we voor een periode van 3 jaar (tot het einde van de huidige convenantsperiode die loopt tot en met 2028). Daarna volgt een evaluatie, waarna een nieuwe convenant kan in voege treden.

5. We creëren zo ook een sterkere onderzoekssynergie binnen het beleidsvelden Werk, Economie, Innovatie, Wetenschapsbeleid, en Sociale Economie allen ondergebracht binnen het Departement Werk, Economie, Wetenschapsbeleid, Innovatie en Sociale Economie. De wetenschappelijke ondersteuning komt door het poolen van middelen bij ECOOM bij één instantie terecht, wat zorgt voor organisatorische vereenvoudiging, maar ook mogelijkheden opent tot inhoudelijke afstemming.

Opdracht en budget

Het kenniscentrum ECOOM krijgt volgende bijkomende opdrachten:

- Arbeidsmarktindicatoren over de aanbodzijde en de vraagzijde van de arbeidsmarkt ontwikkelen, actualiseren en onderhouden;
- Arbeidsmarktprojecties ontwikkelen, actualiseren en onderhouden;
- Een kruispuntfunctie voor arbeidsmarktdata uitbouwen via de structurele koppeling, integratie, analyse en deling van verschillende datastromen;
- De Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding, opgericht bij het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding", en het Departement Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie en Sociale Economie, vermeld in artikel 29/1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie, ondersteunen op het vlak van de structurele monitoring van de arbeidsmarkt en levenslang leren;
- Verdiepende analyses en langlopend onderzoek voor het beleid op het vlak van de arbeidsmarkt en de sociale economie uitvoeren.

Deze introductie van langlopend onderzoek in het Steunpunt Werk maakt deel uit van een bredere rationaliseringsoefening van de kennisinfrastructuur binnen Werk en Sociale Economie. Onderzoeksmiddelen die voorheen verspreid waren over verschillende instrumenten en beleidsthema's, worden ondergebracht in één kennisagenda met inhoudelijke kennisdomeinen die gelinkt worden aan de strategische doelstellingen van de beleidsnota's Werk en Sociale Economie. Met deze hervorming vergroten we de efficiëntie in aansturing en uitvoering van beleidsonderzoek, oriënteren we de onderzoeksmiddelen sterker op academische kwaliteit, en zetten we in op de effectieve benutting van de ontwikkelde kennis in het beleid. Dit zal geconcretiseerd worden in addenda bij het huidige ECOOM-convenant, waarbij we steeds ook een meerjarenplan meenemen. Het arbeidsmarktonderzoek vanuit ECOOM wordt jaarlijks, bij de start van het werkjaar, besproken met de sociale partners via het VESOC-overleg.

Er wordt afgesproken dat op het moment dat de minister bevoegd voor sociale economie middelen in ECOOM inbrengt ten behoeve van het beleidsveld voor het uitvoeren van een bijzondere onderzoeksopdracht, een bijkomende vertegenwoordiging voor de minister bevoegd voor sociale economie wordt toegevoegd aan het beheerscomité van ECOOM.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Art. 2. Met deze decreetswijziging wordt de opdracht tot het monitoren en onderzoeken van de arbeidsmarkt, die tot op heden werd uitgevoerd door een apart steunpunt werk en een apart onderzoeksprogramma, geïntegreerd in het expertisecentrum onderzoek en ontwikkelingsmonitoring. Zo ontstaat er één expertisecentrum voor heel het recent samengevoegde departement Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie en Sociale Economie.

Deze opdrachten omvatten in hoofdzaak het verzamelen en publiceren van relevante cijfers over de arbeidsmarkt in Vlaanderen en daar buiten, het opstellen van projecties over toekomstige

evoluties op de Vlaamse arbeidsmarkt, het koppelen en integreren van verschillende databronnen tot eenvoudig begrijpbare en toegankelijke arbeidsmarkt cijfers (bv.: gemeentelijke arbeidsmarktindicatoren), het ondersteunen van de Vlaamse minister bevoegd voor Werk en haar administratie met analyses op maat van de beleidscyclus, en het uitvoeren van langer lopend wetenschappelijk onderzoek ter ondersteuning van het arbeidsmarkt- en sociale economie beleid. Wanneer er vanuit het beleidsveld Werk of Sociale Economie middelen voor het uitvoeren van langlopend onderzoek worden ingebracht, behoudt de minister bevoegd voor dit beleidsveld het recht om te bepalen welke opdrachten met deze middelen gerealiseerd worden.

Art. 3. De lopende dienstenopdracht op het vlak van de steunpuntenwerking loopt af op 31 december 2025. De onderzoeksoopdrachten zullen vanaf 1 januari 2026 door ECOOM worden opgenomen.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Vanuit de begroting Werk zal de financiering van het Steunpunt ECOOM vanaf 2026 jaarlijks 1.242 keuro bedragen. Hiervoor maken we gebruik van de huidige Steunpuntmiddelen Werk (750 keuro in 2026), aangevuld met middelen vanuit het VIONA-onderzoeksprogramma en van het Expertisecentrum Innovatieve Leerwegen.

We brengen hierbij de onderzoeksmiddelen van 4 verschillende instrumenten (VIONA-onderzoeksprogramma, Expertisecentrum Innovatieve Leerwegen, Steunpunt Werk en Steunpunt ECOOM) deels samen in één Steunpunt (ECOOM) dat door het departement WEWIS zal worden opgevolgd. Met deze rationalisering versterken we de efficiëntie van het onderzoeksinstrumentarium binnen WEWIS en vergroten we de synergiën tussen de beleidsvelden Werk, Competenties en Economie.

Het bedrag van 1.242 keuro voor het Steunpunt ECOOM is gebaseerd op de huidige werkingsbudgetten van het Steunpunt Werk (750 keuro), aangevuld met in 2026 330 keuro voor het ontwikkelen, actualiseren en onderhouden van arbeidsmarktprojecties, en 162 keuro voor langlopend onderzoek. Vanaf 2027 is nog steeds het bedrag van 750 keuro voorzien voor arbeidsmarktmonitoring. Wat de projecties betreft, wordt verder ingezet op het actualiseren en onderhouden van het tegen dan ontwikkelde model, voor een bedrag van 290 keuro. Het bedrag voor langlopend onderzoek wordt dan opgetrokken tot 202 keuro. Het bedrag voor langlopend onderzoek is gebaseerd op de gangbare prijzen voor universitair onderzoek. Deze bedragen zijn onder voorbehoud van een finaal onderhandeld voorstel waarin de kosten in verhouding staan tot de prestaties. De precieze inhoud van het nieuwe meerjarenplan moet immers nog met het Steunpunt ECOOM onderhandeld worden, en de hoeveelheid personeel die ingezet kan worden voor de uitvoering van de opdrachten hangt af van het statuut en de anciënniteit van de betrokken onderzoekers.

De financiering voor een bedrag van 1.242 keuro zal worden toegekend door het departement WEWIS en worden aangerekend op begrotingsartikel TB0-1TDE2AA-IS – Ondersteuning Tewerkstellingsbeleid van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor de begrotingsjaren 2026 en volgende. Op de begrotingspost TB0-1TDE2AA-IS, waarop de aanrekening voor het Steunpunt ECOOM wordt gevraagd, zal in 2026 een bedrag van 1.242 keuro aan VAK en VEK worden voorzien.

Het advies van de Inspectie van Financiën van 17 september 2025 was ongunstig omdat het aanvankelijk vooropgesteld initiatief via het programmadecreet zou worden ingediend. Er waren geen inhoudelijke bemerkingen. Het akkoord van de minister, bevoegd voor het budgettair beleid, werd verleend op 6 november 2025.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Niet van toepassing

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Er is geen directe impact op lokale en provinciale besturen. Zij zijn wel een belangrijke gebruiker van de lokale arbeidsmarktdata die binnen het huidige Steunpunt Werk voorzien worden. Met deze structurele inbedding van arbeidsmarktmonitoring binnen ECOOM garanderen we dat deze data ook in de toekomst ter beschikking blijven.

4. VERDER TRAJECT

- Wat betreft de luiken 'monitoring' en 'arbeidsmarktprojecties' wordt er een addendum bij de huidige convenant tussen ECOOM en de VR opgemaakt, met akkoord van de Vlaamse minister bevoegd voor Werk en de Vlaamse minister bevoegd voor wetenschapsbeleid.. We leggen hierbij de inhoudelijke lijnen vast en kennen daarna de middelen toe;
- Wat betreft het luik langlopend onderzoek, wordt er een bevraging georganiseerd van de academische wereld om te verkennen welke onderzoeksgroepen deel kunnen uitmaken van ECOOM, en hoe zij de kennis- en onderzoeksvragen kunnen beantwoorden. Deze voorstellen worden voorgelegd aan de Vlaamse minister bevoegd voor Werk. Daarna wordt dit via een tweede addendum bij de convenant tussen ECOOM en de VR vastgelegd en worden ook deze middelen toegekend;
- Het voorontwerp van decreet wordt voorgelegd aan het advies van de Raad van State.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaand voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid, wat betreft een uitbreiding van de opdrachten van het Expertisecentrum Onderzoek en Ontwikkelingsmonitoring en de bijhorende memorie van toelichting;

2° de Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk :

2.1. te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de SERV, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van tien werkdagen,

2.2. te machtigen te beoordelen of voornoemd advies aanleiding kan geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst,

2.3. te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State als de Vlaamse minister oordeelt dat voornoemd advies geen aanleiding geeft tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst.

De Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk,

Zuhal Demir